

en verkwesten. Hoe armzalig staat dat handje vol sociaal-democraten naast deze miljoenen, wien de naam van Oranje het hoogste, alles is.

(„Kölnische Zeitung", 13 Sept.)

Mr P. J. Troelstra:

Hij die nadenkt, komt tot de conclusie, dat hij heeft gejuicht en gefeest voor een waan, voor een bloote historische herinnering aan menschen, die reeds vierhonderd en driehonderd jaar dood zijn. Dat hij zich de keel rauw heeft geschreeuwd voor een rederijkerij, een niets, ja een leugen.

(„De Sociaaldemocrata", 17 Sept.)

De anarchisten:

Arbeiders, aan een dergelijk feest meedoen, is de huichelaarij der bourgeoisie in de hand werken, want met uw feestvieren behaalt zij niet anders dan een pluimpje voor de smeinedige geldschoften, die azen op een strikje of lintje in hun knoopsgat, en om daarmee hun vetgemeste lichamen op te sieren.

(De Arbeider, Vrij Communistisch Orgaan van het Noorden, 6 Aug.)

Lenk is ook de volgende voorspelling uit de „Daily News" van 7 Sept. 1898:

Bij de inhuldiging in de Nieuwe Kerk sprak zij haast op bevelenden toon. Af en toe werd aan haar woorden door beelste bewegingen van hoofd en hand nadruk verleend. Zij wordt ongetwijfeld de Hollandsche Elizabeth.

Laat ons tegenover de twee Duitschers nu ook nog een onuitgegeven citaat uit Jodenmond hooren:

Men zong — en de kinderen van Juda's volk verstaan 't om maat en wijs te houden! — in de Jodenbuurt het hoogste lied. Typisch waren sommigen de uitroepen in 't eigenaardig jargon der brave Joodjes: „Wat zie ze er onbeschreven heerlijk uit!" hoorde ik een bejaard man tot zijn vrouwtje zeggen. „Ze hebt mijn gegroet!" zei een ander grijsaard tot zijn dochters. De vrouwen in de Jodenbuurt weenden van aandoening en tal van bewoners hoorde ik de Hebreeuwsche zegenspreuk uiten bij het aanschouwen van een koningin voorschreven.

(„Vaderland", 7 Sept.)

Wat mij het meest heeft getroffen is wel de uitlating van socialistische zijde. Er is in veertig jaren veel veranderd, bij hen, en... ook wel bij ons.

„Duitsche propaganda onder valse vlag."

Een onzers lezers zond mij dezer dagen een knipsel toe uit een kerkbode, waarin instemming betuigd werd met een publicatie van Dr F. J. Krop, welke nogal gunstig sprak over de tegenwoordige toestanden in Duitschland. Hij vraagt mijn oordeel daarover.

Ik hoef daarop niet breed in te gaan; want behalve het feit, dat wij herhaaldelijk in ons blad enkele toestanden onder het nationaal-socialistisch regiem hebben geteekend, alsmede het andere, dat om die reden „De Reformatie" aan de grens een Nederlandschen lezer afgenomen is wegens beweerde Hetze tegen Duitschland, staat nog altijd ons bezwaar, waaraan in „Umuider Kerkbode" dhr F. van Popta berinnert, wanneer hij schrijft:

Van een Duits persbureau, dat zich noemt: „Nederlandsch Perskantoor, lid van den Reichsverband der Deutschen Korrespondenz- und Nachrichtenbüros" ontving ik een afdruck van een persgesprek met Dr Krop van Rotterdam, dat mij werd gezonden in de hoop, dat het in de „Kerkbode" zou worden opgenomen.

Dr Krop, Hervormd predikant te Rotterdam, is een bekende bestrijder van het Russische bolsjewisme. Hij is eindredacteur van het blad: „Geloof en Vrijheid", orgaan van de Chr. Mannenvereniging „Gij zijt allen broeders", waarvan Dr Krop ere-voorzitter is.

Door middel van dit blad worden mededelingen gegeven over de Russische toestanden en over de bestrijding van de godsdienst door de bolsjewisten; soms verschijnt het in brochurevorm en voorzien van illustraties o.a. van spotprenten van de godlozenactie.

Dr Krop doet daarmee een zeer verdienstelijk werk. Hij geeft ons goedgedocumenteerde voorlichting en bewerkt de publieke opinie tegen het communisme.

In de laatste tijd heeft Dr Krop een kring van medewerkers gezocht voor zijn actie. Er is al op gewezen, naar ik meen door Prof. Schilder in „De Reformatie", dat Dr Krop ook N.S.B.-ers onder zijn medewerkers heeft. Dat is gevaarlijk voor hem, want er is een te grote verwantschap tussen het nationaal-socialisme en het communisme.

Het zou zeer jammer zijn, als Dr Krop in die wateren verzeild raakte. Als het blijkt, dat hij de anti-christelijke geest van het nat-socialisme niet herkent dan verliest Dr Krop een stuk vertrouwen.

Als het verslag van het toegezonden persgesprek juist en volledig is, dan vaart Dr Krop in het zog van het nat-socialisme.

Een rectificatie.

Enige weken geleden nam ons blad uit „Patrimonium" een artikelje over inzake verkapte nationaal-socialistische organisaties. Daarin werd opgemerkt, dat o.m. de H.H. Minister Patijn en Prof. Van Schelven, door in een commissie van aanbeveling te zitten, zijdelings daaraan steun verleenden. Later bleek ons, dat het „Chr. Soc. Dagblad voor Nederland" („De Amsterdammer") een dergelijke opmerking had geplaatst in het nummer van 18 Juli. Het artikel begon aldus:

De Nederlandsche Werkgemeenschap, de instantie, die zegt de eenige te zijn, die iets goeds doet voor de jeugdige werklouzen, geeft ook een periodiek uit. In het nummer van April-Mei van dit jaar wordt een artikel opgenomen, handelend over de les van Oostenrijk.

En het eindigde als volgt:

In de commissie van aanbeveling zitten o.m. de

heeren Berlott, de voorzitter van „De Princevlag", Baron Krayenhoff, voorzitter van de Alg. Ned. Ver. voor Vreemdelingenverkeer, Zijne Excellentie Minister Patijn, Dr Posthuma en Prof. van Schelven. Nemen deze heeren dit alles voor hun rekening?

Terwijl we met vacantie afwezig waren, is aan onze redactie een brief geschreven, waarvoor we dankbaar zijn, maar die ons eerst na terugkeer van een vacantie-reis onder de oogen kwam, en dus eerst nu beantwoord wordt. In dezen brief werd verwezen naar hetzelfde „Chr. Soc. Dagblad" van 21 Juli, welk blad onder het hoofd „Een rectificatie" schreef:

In het nummer van ons blad, dat Maandag j.l. uitkwam, stond een beschouwing over de Nederlandsche Werkgemeenschap. Onder de vooraanstaande personen, die deze Werkgemeenschap zouden steunen, werd ook genoemd Mr Patijn, Minister van Buitenlandse Zaken.

Van bevriende zijde maakt men er ons op attent, dat dit een abuis is. Niet Minister Patijn, maar een familielid schijnt in relatie te staan met deze organisatie van Dr Verviers.

Wij brengen deze verbetering gaarne aan.

Met blijdschap geven we deze rectificatie door.

K. S.

BOEKBESPREKING

Henk Badings, De hedendaagsche Nederlandsche muziek. Caecilia-reeks no. 2. (Bigot en Van Rossum N.V., Amsterdam.)

Het is altijd interessant, een componist met een eigen geluid over het muziekleven van zijn tijd te hooren spreken. Want al mag het waar zijn, dat in laatste instantie zijn muziek dat het innigst zal moeten doen, toch kan zijn beoordeling van anderen onverwacht licht werpen op zijn eigen werk en ons trekjes hiervan in een samenhang doen zien, die wij niet hadden vermoed (ook wanneer hij zoolks hier zijn eigen werk onbesproken laat).

Nu zal men tegen mij aanvoeren, dat zulks in een muziekgeschiedenis (ook van de laatste veertig jaren) niet op zijn plaats is. Ik kan er bij dit boekje niet rouwig om zijn. Het is mij vooralsnog belangrijker, een scheppende figuur van het formaat als Badings groote lijnen te zien trekken in datgene wat juist tot verleden geworden is, dan me te moeten vervelen bij de etiketten-plakkerij van impotente kritikasters.

Niet dat Badings geen indeelingen zou kennen, want hij handelt achterenvolgens over: de oudere generatie, de revolutionairen, de evolutionairen, en de jongere generatie. Maar deze groepeerings, die men strikt genomen niet-muzikaal van aard zou mogen noemen, is juist typeerend die van een insider, een medespeler in het spel van de kunst, die zelfs in zijn essays zoo lang mogelijk de beweging van het scheppingsproces wil voelbaar maken. Dit is den schrijver hier m.i. gelukt. Al ontveins ik mij niet, dat een andere ordening van de componisten dan die naar hun leeftijd wellicht meer wetenschappelijk inzicht in hun stijlen had gegeven. Maar dan is men al aan het etiketten plakken, en dat wilde dit werkje nu juist niet.

Ik wensch dit boekje, dat vol zit met fijne opmerkingen, in de handen van allen die over de nieuwere Nederlandsche muziek bij voorkeur de grootste nonsens uitkramen. Zij, voor wie deze muziek een levensverrijking geworden is, hebben het natuurlijk allang gekocht.

Rotterdam.

Mr A. Bouman.

CORRESPONDENTIE

Aan de velen, die ons de vraag stelden of het mogelijk is meer dan één exemplaar van de Bijlage „Catechismusverklaring" van Prof. Dr K. Schilder te verkrijgen, moeten we mededeelen, dat bij elk abonnement slechts één Bijlage kan worden verstrekt.

Het ligt wel in de bedoeling van Prof. Schilder later, al of niet om- of bij-gewerkt, het werk als boek op houtvrij papier uit te geven, doch dat geschiedt niet alvorens het in „De Reformatie" verschenen is.

De Uitgevers:

OOSTERBAAN & L.E. COINTRE.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Zestel te:

Arnhem (vac.-J. Douma): W. H. den Houting Jr te Huisum, E. I. F. Nawijn te Apeldoorn, Dr P. Prins te Deventer, J. A. Schep te Bussum, J. Smelik te Loosduinen, W. H. v. d. Vegt te Goes.

Driel te:

Nieuwerkerk-Oosterland (Z.): Cand. M. Pos te Zaandam, Cand. H. Venema te Wildervank en Cand. J. B. Welmers, hulppred. te Sliedrecht. Sleuwhijk: J. F. W. Erdman te Haastrecht, A. P. Heiner te Giessen-Rijswijk en C. Houtman te Noordeloos.

Beroepen te:

Aalten (vac.-Delleman): D. Veenhuizen te De Krim.

Bedankt voor:

Oldebroek: O. van Noort te Schoonewoerd.

Intrede te:

Rotterdam-Kralingen: Th. Delleman. Tekst: Rom. 8:30. Stiens: Cand. D. J. Scholten. Tekst: 1 Cor. 2:2.

Candidaat J. Goris.

De Kerkraad van de Geref. Kerk te Kampen benoemde tot hulpprediker Cand. J. Goris, om aldaar tijdens de vacature-Ds H. H. Schoemakers werkzaam te zijn. Cand. Goris houdt alle Zondagen voor de Geref. Kerken beschikbaar. Zijn adres is van heden af: 2e Ebbingestraat 32, Kampen.

Hulpprediker.

Tot hulpprediker bij de Geref. Kerk te Haren is benoemd Cand. J. Meesters te Zeist.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Doesburg: K. Bokhorst te Murmerwoude. Noordeloos: H. Hoogendoorn te Zierikzee. Rijnsburg: M. W. Nieuwenhuize te Franeker.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Leiden: M. Heikoop te Utrecht.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Beetgum: L. J. v. d. Kam te Heerhugowaard. Blijham (toez.): M. G. Rosbergen te Noordwijk (Gron.). Jislum: J. van Rootsele te Hagestein. Keppel: M. W. J. v. Linschoten te Berkhout (N.-H.). Leermens (toez.): H. G. Mooi te Koekange. Lith (toez.): B. M. van Tongerloo (laastelijk predikant in Indië) te Zeist. Nieuw-Scheemda: E. A. A. Snijdeleer te Termunten. Noorden (Z.-H.): J. C. Hooykaas te Dussen (N.-Br.). Ophemert: M. H. Knijff te Vaals (Limb.). Waardenburg: F. M. Muller te Eindhoven. Wanswerd: J. van Rootsele te Hagestein.

Aangenomen naar:

Heemse, M. C. Groenewoud te Tjerkwerd ca.

Bedankt voor:

Wijk: P. Bouw te Boskoop.

Intrede te:

Amsterdam: J. H. H. van Beem. Tekst: 1 Cor. 3:11. Langweer: Cand. C. Nieber. Tekst: Marc. 4:26-29. Leiden: M. Ottevanger. Tekst: Joh. 6:37. Oudenhorn: Cand. J. A. Fricke. Tekst: 1 Cor. 8:6.

Verloofd:

MAR DE JONGE

en

J. H. SMIT.

Goes, Ravelijn de Grenadier. Kloetinge, B 126.

3 September 1938.

Met innigen dank aan den HEERE berichten wij de geboorte van onze Dochter

MARGRIET JOHANNA. C. VEENHOF. M. M. VEENHOF-BAKKER. Haarlem, 7 September 1938. Planetenplein 15. Tijdelijk: Diaconessenhuis. (In plaats van kaarten.)

WEET U

dat er een „Ver. van Organisten bij de Geref. Kerken" bestaat, die o.a. ook onze Kerken van advies dient bij orgelbouw, -restauratie of 't benoemen van organisten?

KENT U

„Organist en Eredienst", het maandblad, door deze vereniging uitgegeven, bevattende verschillende leerzame artikelen betreffende kerkzang, orgelspel enz., bovendien van tijd tot tijd voorzien van een muziekbijlage?

ZOUDT U

dat blad ook niet willen lezen? Het wordt U gratis toegezonden indien U donateur (min. f 2.50 p. j.) of begunstiger (min. f 1.50 p. j.) van deze vereniging wordt.

Aanmelding en gratis proefnummers bij den Ien Secretaris: R. HUIZENGA, Bilderdijkstraat 79, Rijswijk (Z.-H.).

Men heeft reeds lang uitgezien naar een „Verklaring van den Heidelbergischen Catechismus", door Prof. Dr K. Schilder. Ze verschijnt nu binnenkort in wekelijksche bijlagen van „De Reformatie". Verzamel deze bijlagen! Gijzelf en uw kinderen zullen ze voortdurend willen raadplegen! Neem daartoe een eigen abonnement!

BESTELBIJLET.

Ondergeteekende wenschte zich te abonneren op „De Reformatie" met gratis bijlage „Verklaring van den Heidelbergischen Catechismus", door Prof. Dr K. Schilder.

Het abonnementsgeld, f 2.50 per half jaar, wordt gegireerd. *)

kunt U per kwitantie innen. *)

Naam:

Adres:

*) Doorhalen wat U niet wenschte.

Mede v

Rotte

Dam,

Da J

Kraa

Schre

Rotte

kamp

Hilve

Capel

Alle st

Prof.

INHOUD:
— Uit de
(Psalm 8
„diatseke"
De Groot
historische
de enge
„Rationali
Dr H. H
meerdere
onze kerk
— Corres

De onk
een blad
het merke
centage d
lager is d
De me
primaat
trekken z
niets aan
groot de
broken, i
beschouw
godsdienst
Protestan
voorhand
kelijk" 3
land met
percentag
centage i
daar in J
Groot-Bri
hun pere
breekt ev
trouwbar
echter ne
Russische
Met de r
rigens uit
ontkerste
1930 14.4
registreer
maar 3.74
zal Duits
kerkend
aan gegre
lijke Kerl
landen m
gelegd, d
beter! H
landen d
voet volgt
artikel m
Hoe zi
Wonen d
ben tot g
ren, gelij
Reeds ee
het Roon
(n.l. de o
dit probl
meldt als
In Zeelar
danks he
dat het g
een guns
6.13 % is
maakt N
slecht fig
11.29, Utr
16.45, Gro
Holland,